

DZIENNIK URZĘDOWY

Województwa Sandomierskiego.
w RADOMIU DNIA 23. LUTEGO ROKU 1823.

Wydział Woyskowy Sekcyja Policyjna Nro. 6,431.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA SANDOMIERSKIEGO.

W skutku Reskryptu Kommissyi Rządowej Woyny z dnia 13. Lutego do liczby 952/337. r. b. wyszłego, zawiadamia niniejszym Obywateli, mieszkańców, a szczególniej Woytów Gmin i Burmistrzów Miast, iż na mocy Postanowienia Najjaśniejszego Cesarza i Króla z dnia ^{25. Listopada}_{7. Grudnia} 1819. roku rewizya tego roczna Spisu Woyskowego w dniu 1. Marca roku bieżącego niezawodnie rozpoczętą zostanie, a gdyby w seislym tej najwyższej woli dopełnieniu i w zamiarze usunięcia wszelkich wydarzać się mogących wątpliwości tak co do samy rewizyi Spisu Woyskowego, jako i zaciągu, stanowcze zasady do tyle ważnego dzieła, przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi łącznie z Kommissyą Rządową Woyny wydane zostały, przezo Kommissya Woiewódzka uprzedzając o tem Woytów Gmin i Burmistrzów Miast, obowiązuie ich do natychmiastnego zebrania i uporządkowania wszystkich dowodów wyłączeń, których akta oddzielnie stosownie do artykułu 11. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. utrzymywac są obwiązani, niemniej do przygotowania tego wszystkiego, co do przyspieszenia i ułatwienia w sposobie naydokładniejszym rewizyi Spisu Woyskowego posłużyć może tak, iżby z dniem 1. Marca roku bieżącego delegacye rozpoczynając swą czynność, co do czasu stanowczo ograniczonego, najmniejszej trudności i zatamowania nie doznały; wranie bowiem dostrzeżenia w księgach ludności jakiej niedokładności, lub zataienie w nich spisowych,

takowe stosownie do artykułu 13, wyżej cytowanego Postanowienia, przy Spisie Woyskowym dochodzone będą, i przekraczający natychmiast przez delegacyą zaciągową dla wymierzenia zasłużoney kary, pierwszej z kolei władzy Administracyney doniesionem zostanie — w celu przeto postanowienia Woytów Gmin i Burmistrzów Miast wmożności dokładnego obowiązków w tej mierze wykonania, a tem samem właściwego zamiarów Rządu dopełnienia, unieszcza Kommissya Woiewódzka w Dzienniku Woiewódzkim przez powyższe Kommissye Rządowe tego rocznego Spisu Woyskowego dotyczącą się Instrukcyą — a że takowa od przeszłoroczney tylko Artykułami 16. 44. 65. 66. 92. 105. i 106. różni się, przeto odsyłając Kommissya Woiewódzka strony interesowane do Nru. 9. Dziennika Woiewódzkiego w roku przeszłym dnia 22. Lutego wysłęgo, obowiązue takowe, by od wydanych w tymże Dzienniku przepisów w niczem nie zbaczaty, a mianowicie dopełniając Artykułu 83. powyższej Instrukcyi, nieczekając dozwoionych sześciu tygodni, po upłynionym Spisie do złożenia dowodów wyłączeń, takowe ile bydz może najprędzey składać starali się — przyczem pod naysurowszą odpowiedzialnością zaleca Kommissya Woiewódzka Urzędnikom stanu cywilnego, Xieżom, Woytom Gminnym, i Burmistrzom Miast: aby pierwsi w wydawaniu metryk, aktów zeyścia urodzenia lub zaślubienia, drudzy zaś w sporządzeniu dowodów wszelkich wyłączeń, iakie w Urzędach ich powinny bydz wygotowane, najmnieyszey opłaty nieżądali, lecz owszem takowe stosownie do przepisów wczesnie na prostym papierze dla każdego w wieku spisowym będącego wydawali, co tem rychley i łatwjej im skutecznic przyidzie, kiedy do wszelkich dowodów wyłączeń i swiadectw papier stępla nie powinien bydz używany — albowiem Postanowieniem JO. Xiecia Namiestnika Królewskiego z dnia 14. Stycznia 817 r. wszelkie swiadectwa spisowym bezpłatnie i bez użycia stępla wydawane bydz maig — w końcu Kommissya Woiewódzka ostrzega: iż wszelkie powyższe swiadectwa oddzielnie dla każdego spisowego wydawać należy — uchybiający temu Proboszcz, Urzędnik stanu cywilnego, lub Woyt Gminy, do odpowiedzialności pociągnięty zostanie.

Radom dnia 13. Lutego 1823. Roku.

Prezes P i w n i c k i.

Sekretarz Jlny Żurowski.

Instrukcy a Do Nru. 952/337.

Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi,
tudzież Woyny.

Gdy rewizya Spisu Woyskowego, stosownie do Postanowienia NAYIA. ŚNIEYSZEGO PANA z dnia $\frac{25 \text{ Listopada}}{7 \text{ Grudnia}}$ 1819. r. ma bydz w dniu 1. Marca r. b. rozpoczętą, przeto Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, następującą Kommissyom Woiewódzkim i Delegacyom Zaciągowem, do tēy czynności, przepisuią Instrukcyą:

O D D Z I A Ł I.

Prace przygotowawcze przed rozpoczęciem Rewizyi
Spisu Woyskowego.

Artykuł 1.

Kommissya Woiewódzka uprzedzi natychmiast przez Dzienniki Woiewódzkie, Burmistrzów i Woytów Gmin, o rozpocząć się mającey rewizyi Spisu Woyskowego. — Poleci im prócz tego zebranie wszystkich dowodów wyłączeń, których Akta oddzielne, stosownie do Artykułu 11. Postanowienia Xiecia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. utrzymywac są obowiązanymi. — Nakoniec, nakaże tymże przygotowanie tego wszystkiego, co do przyspieszenia i ułatwienia w sposobie naydokładnieyszym rewizyi, posłużyć może.

Artykuł 2.

Kommissya Woiewódzka prześle Kommissarzom Obwodowym, a w miastach od zarządzenia tychże niezależących, Urzędom Municypalnym, następujące szczeg ły:

- a) Potrzebną ilość ninieyszey Instrukcyi.
- b) Księgi ludności, kaźdey respective Gminy w Kommissyi Woiewódzkiej utrzymywane.
- c) Druki sub lit: C. D.

Artykuł 3.

Przypomina się, iż Delegacye Zaciągowe, składać się maig, stosownie do Postanowienia z dnia 7. Października 1816 r.

- a) Z jednego Obywatela, osiadłego w obrębie działania Delegacyi Zaciągowej.
- b) Z Prezydenta, Burmistrza lub Wójta, albo ich Zastępców.
- c) Z jednego Oficera komenderowanego w tym celu przez Generała Dyżurnego.
- d) Z Lekarza.

Artykuł 4.

Gdyby żaden z osiadłych Obywateli téj czynności podjąć się niemógł, miejsce jego zastąpi Adjukt Obwodowy.

Artykuł 5.

Zakazuje się iak najsurowiej używać do składów Delegacyi Zaciągowej, w miejscu Obywateli, osób w służbie prywatnej będących.

Artykuł 6.

Kommissarze Obwodowi wezwą wczesnie Obywateli do składu Delegacyi Zaciągowej należących.

Artykuł 7.

Kommissya Wojewódzka odbierze iak zawsze od Generała Dyżurnego, listę Oficerów na członków Delegacyi Zaciągowej odkomenderowanych.

Artykuł 8.

Lekarze przeznaczeni zostaną przez Kommissyę Wojewódzką, która dalsze w téj mierze odbierze rozkazy od Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji.

O D D Z I A Ł II.

*O sposobie postępowania Delegacyi Zaciągowej,
w czasie rewizyi Spisu Wojskowego.*

Artykuł 9.

Zaraz przy rozpoczęciu rewizyi Spisu Wojskowego; wręczy Kommissarz Obwodowy Delegacyom Zaciągowym następujące szczegóły:

- a) Jeden exemplarz niniejszej Instrukcyi.
- b) Dwa exemplarze księgi ludności, każdy respective Gminy, to jest: jeden w Kommissyi Wojewódzkiej, a drugi u Kommissarza Obwodowego utrzymywany.
- c) Druki sub lit: C. D.
- d) Listę imienną Burmistrzów, Wójtów Gmin lub ich Zastępców.

Artykuł 10.

Delegacye zaciągowe odbywać będą rewizyą Spisu Wojskowego w miejscu każdej Gminy. — Mogą jednak dołączać pomniejszych Gmin do większych sobie przyległych.

Artykuł 11.

Delegacye za porozumieniem się z Kommissarzami Obwodowymi, wyznaczają dla każdej gminy dni, w których rewizya Wojskowa odbywać się będzie. — Kolej takową, przez zwyczajne Obiegniki, Kommissarze Obwodowi zakommunikują Burmistrzom i Wójtom dla wczesnego onych przygotowania.

Artykuł 12.

Skoro Delegacya zaciągowa, stanie w której gminie lub mieście, Wójt lub Burmistrz miejscowy złożyć iey powinien swój exemplarz księgi ludności, wraz z aktami, dowody obywatelstwa, które podług Artykułu 11. Poltanowienia Xęcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 27. Stycznia 1818 r. utrzymywać są obowiązani.

Artykuł 13.

Delegacya sprawdzi na miejscu rzetelność tych ksiąg z dowodami rzeczonymi, których rzetelność i dostateczność powinna być rozpoznawana podług zasad oddziału IV. niniejszej Instrukcyi.

Artykuł 14.

Gdyby się okazało, iż księga ludności w czemkolwiek bądź nie była prowadzoną, podług prawideł Poltanowieniem Xęcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818 roku przepisanych, lub okoliczność iaka w teyże księdze wymieniona, nie została poparta dowodem: Delegacya zaciągowa niedokładności takowe za pomocą miejscowego Prezydenta, Burmistrza lub Wójta Gminy, sprostować powinna.

Artykuł 15.

Po ukończeniu sprawdzenia ksiąg ludności, Delegacya zaciągowa rozkaże stawić się wszystkim mężczyznom, mającym stosownie do tychże ksiąg wiek spisowy, to jest: co z dnem pierwszym Października roku b. skończą rok dwudziesty a nie dojdą lat trzydziestu życia swego. — Uwalniają się atoli od tego obowiązku ci wszyscy, którzy stosownie do złożonych już i zatwierdzonych

przez Kommissyę Woiewódzkie dowodów, wykazali dostatecznie, iż mają prawo do wyłączeń na zawsze.

Artykuł 16.

Delegacya zaciągowa po naocznym przekonaniu się o postawie, wzroście i zdrowiu tych ludzi, zapisze każdego z nich w wykazie litera C. zapelniając wszystkie onego rubryki.

Zwraca się uwagę Kommissy Woiewódzkich, Kommissy Superrewizyjnych i Delegacyy Zaciagowych, iż do Wykazu litera C, przybyły dwie nowe rubryki; mające następujące intytulacye:

1ª Jaki prowadzi sposób do życia sam i rodzice jego?

2ª Jaki posiada majątek sam i rodzice jego?

Rubryki te dodane zostały z powoda udezwę Xięcia Namieśnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia roku b. zawiadomającej, że NAYIASNIEYSZY PAN na przedstawienie JEGO CESARZEWICZOWSKIEY MOŚCI WIELKIEGO XIĘCIA NA CZELNEGO WODZA, iż synowie znacniejszych rodziny, w brw Postanowieniu Królewskiemu o zaciągu, wyłamują się od służby wojskowej, i że ztąd cały ten ciężar, spada na klasę niższą mieszkańców, raczył postanowić Decyzją Naywyższą w dniu 22. tego Miesiąca zapodł, aby na przyszłość żadna osoba nie była uchronioną od zaciągu, jeśli by iey nie służyło prawne iakowe wyłączenie, wzmiankowanem Postanowieniem nadane.

Rubryki te, służyć będą Kommissyom Rządowym za rodzaj Kontrolli, czyli wszyscy mieszkańcy bez względu na stan i majątek, są powoływani na zaciąg.

Dla tego rubryki rzeczzone obeymować powinny wyraźnie sposób do życia, iaki każdy spisowy prowadzi, lub rodzice jego, na przypadek, gdyby on y tychże zostawał. — Okoliczność ta, szczegółowo wyrażoną być powinna, to jest: czyli proceder ten, stanowi handel lub f brykę, z wymienieniem iakiego rodzaju i iak znaczne? czyli też składa się z majątku nieruchomości, z wyazem, czy w domach i ilu? lub też ziemi, i jeżeli jest majątek gruntowy, z wielu folwarków albo wiók, lub morgów się składa? nakoniec czyli i si synem Urzędnika lub Wojskowego i iakiego stopnia, lub też innego Obywatela prowadzącego sposób do życia ta nieprzewidziany

Gdy jednak Kontrola takowa niebędzie mogła rozciągać się, iak tylko do

ludzi księgą spisową obiętych, przeto, jeżeliby na przyszłość, tak w skutek weryfikacyi Ksiąg spisowych w Kommissyach Rządowych odbywaney, iakoteż inną iaką drogą, okazało się w tey mierze nadużycie lub stronność, natenczas, tak władza która się tego dopuści, iakoteż i ta, która tolerować to będzie, lub niedoyrzy, do naysurowszey odpowiedzialności pociągniętą zostanie, iako działająca wbrew Postanowieniom NAYIASNIEYSZEGO PANA o zaciągu i następnie rozwiającym oneż rozporządzeniom, tudzież przeciw Naywyższej JEGO woli, w wzmiankowaney wyżej odezwie Xięcia Namieśnika Królewskiego, oblawioney.

Wykaz takowy powinien być opatrzony datą i podpisem wszystkich Członków Delegacyi zaciągowej. Żydzi iednak i Menoniści w ten wykaz nie wchodzą.

Artykuł 17.

Delegacya nie wyroknie względem uwolnienia od zaciągu stanowionych iey Spisowych. Umieści tylko uwagi swoje w rubryce adnotacyi, względem tych, którym prawnie wyłączenie służyć może, bądź to stosownie do Akt w Urzędzie Woyta Gminy lub Burmistrza znajdujących się, bądź też wedle uftnych deklaracyi stawiających spisowych, niemniey zanotuje w uwagach żonatyh i wdowców niemających prawa do wyłączenia, z wymienieniem czy mają dzieci i wiele?

Artykuł 18.

Co się tycze spisowych, których cały skład Delegacyi zaciągowej, uznają za dotkniętych kalectwem niowyleczonym, lub niedołążnością, ci powinni być na oddzielney liście, podpisem wszystkich Członków teyże Delegacyi stwierdzoney, podani. — Lišta ta w oddzielney rubryce obeymować powinna rodzaj kalectwa lub niedołążności, obok każdego spisowego w tym przypadku będącego.

O D D Z I A Ł III.

Objasnienie wyłączeń od Spisu Wojskowego.

Artykuł 19.

Dla uniknienia wszelkich mylnych tłumaczeń o wyłączeniach, wskazują się Delegacyom Zaciagowem, następujące w działaniu prawidła, oparte na Po-

Ranowieniach NAIASNIEYSZEGO CESARZA JMCI i KROLA, tudzie' Xięcia Namieśtnika Królewskiego.

Artykuł 20.

Wyłączenie od zaciągu udzielone iedynekom, Artykuł 2. pod litt: a, Postanowienia NAYIASNIEYSZEGO PANA z dnia 17. Października 1816 r. nadane im było iedyne w zamiarze zapewnienia rodzicom na starość pomocy i wyłączenia w gospodarstwie.

Artykuł 21.

Wynika więc ztąd, że iedynek, dopóki oyciec lub matka żyją, powinien być wolny od spisu Woyskowego. — Po śmierci zaś rodziców, jeżeli nie odziedziczy żadnego gospodarstwa rolnego, rękodzielni lub handlu, kwalifikujących go do wyłączenia, lub przed śmiercią rodziców nie ożeni się, gdy nakoniec w tym zakresie czasu niewyjdzie z wieku spisowego, jako należący do spisu Woyskowego, uważany być powinien.

Artykuł 22.

Jeżeli znajdzie się dwóch synów z podwóynego małżeństwa, to iest: oba z iedney matki, a każdy z innego oycy, natenczas syn z pierwszego małżeństwa spłodzony, nie może być uważany za iedyneka, z powodu, że matka iego ma drugiego syna z powtórnego małżeństwa i należec będzie do zaciągu, jeżeli nieodziedziczy po oycu gospodarstwa rolnego, rękodzielni lub handlu, albo też przed zejściem iego nie ożeni się. Co się zaś tycze syna z powtórnego małżeństwa, ten będąc względem oycy swego iedynekami, mieć będzie z takowego tytułu prawo do wyłączenia, aż do czasu, póki drugi syn z tego małżeństwa spłodzony nie zostanie.

Artykuł 23.

Toż samo ma się zupełnie rozumiec o dwóch synach z iednego oycy, a każdy z innéy matki spłodzonych.

Artykuł 24.

Na przypadek gdyby weszli w związek małżeńskie, wdowiec z wdową, mający iedno z nich, lub obie z pierwszego małżeństwa po iednym synie, ci synowie mają być uważani za iedyneków. Iedyneactwo to jednak upada, gdyby z powtórnego małżeństwa urodził się trzeci syn lub więcej dzieci, chyba jeżeliby ci wszyscy pomarli, w takim razie synowie z pierwszego małżeństwa, wracają do prawa iedyneactwa.

Artykuł 25.

Artykuł 25.

Wyłączenie udzielone Art. 2. lit. b. Postanowienia z dnia 17. Października 1816. dla iednego syna w kaźdey familii, wybranego przez rodziców lub opiekunow, nastąpiło z tego samego powodu co i dla iedyneków, to iest: dla zapewnienia rodzicom na starość pomocy i wyręczenia w gospodarstwie, niemniej dla zabezpieczenia małoletnim braciom i siostram opieki, w osobie iednego z braci, na przypadek śmierci rodziców. Nakoniec dla zarządzenia pozostałym po nich gospodarstwem, w celu zapobieżenia upadkowi onegoż.

Artykuł 26.

Wypada więc ztąd, iż w familii, gdzie są synowie wyszli z wieku spisowego, lub niedoszli lat 20. lecz zdolni do trudnienia się gospodarstwem, albo też mający prawo wyłączenia z iakiego kolwiek bądź powodu, tam wolność wyboru nadana rodzicom lub opiekunom upada.

Artykuł 27.

Wiek, w którym niedoszli lat spisowych, uważani być mają za zdolnych do trudnienia się gospodarstwem, liczy się od lat 17. skończonych.

Artykuł 28.

Zastrzega się iednak, iż gdyby synowie niebędący ieszcze w wieku spisowym a mający lat 17. lub więcej, nie mogli być wyręczeniem rodzicom, dla braku sił fizycznych lub obłąkania umysłu, dla kończenia nauk w szkołach publicznych, lub uczenia się rzemiosła, w celu zapewnienia sobie na przyszłość stanu iakowego, natenczas wolno iest rodzicom lub opiekunom, wybrać do wyłączenia syna w wieku spisowym będącego.

Artykuł 29.

Jeżeli synowie w powyższej kategorii będący, dla braku sił fizycznych lub moralnych, nie będą w stanie pomagać rodzicom, rzecz tę Delegacya Zaciągowa na miejscu rozpozna i zanotuje stosowną opinią do następnego rozpoznania Kommissyi Superrewizyjney, która podług Artykułu 87. niniejszey Instrukcyi iedzie do miasta Obwodowego.

Artykuł 30.

Jeżeli zaś kończenie nauk lub uczenie się rzemiosła, niedozwoliło synowi być przy rodzicach, a tem samem ich wyręczać, natenczas świadectwo Władzy szkolney co do pierwszego przypadku, a świadectwo Burmistrza lub Woyta Gminy, co do drugiego, powinny być przesłane Kommissyi Woiwódzkiej, iako w okoliczności niepotrzebującej naoczności przekonania się. — Gdy opinia Delegacyi Zaciągowej zgadzać się będzie z zdaniem

Kommissyi Superrewizyjney, rzecz powinna być załatwioną podług teyże opinii. Wrazie zaś sprzeczności zdań; okoliczność cała ma być odesłana Kommissyi Woiewódzkiej, do ostateczney decyzji.

Artykuł 31.

Wybór rodziców lub opiekunów, przestaje nadawać prawo do wyłączenia, jeżeli jeden z synów kwalifikujących się do służby w przeciągu czasu nim na zaciąg powołany zostanie, nabędzie jakowego tytułu wyłączenia, wyjąwszy atoli kalectwo lub niedoleżności do zatrudnień. — Ten ostatni przypadek, powinien być stosownie do Art: 1. Postanowienia Krolewskiego z dnia 13. Lipca 1819. r. poddany pod decyzją Kommissyi Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny.

Artykuł 32.

Po śmierci rodziców wybrany syn do wyłączenia, wraca w obowiązek należenia do spisu, chyba, żeby prawnie powołany był na opiekuna małoletnich braci i sióstr, doszedł 30. lat wieku, lub innym tytułem wyłączony został, albo też gdyby dowiedzionem było, iż dla zarządzenia pozostałego po rodzicach gospodarstwa, był potrzebnym. Na ten ostatni przypadek, chociażby wybór przez rodziców nie był przed ich śmiercią skutecznym, opiekuni mają prawo, dla zapobieżenia upadkowi gospodarstwa, wybrać jednego syna, trzymając się ściśle prawideł, podług których rodzicom jest dozwolony wybór.

Artykuł 33.

Co się tycze synów, którzy przed Postanowieniem NAYIAŚNIEYSZEGO CESARZA JMCI i KROLA, z dnia 13. Lipca 1819. roku, wybrani zostali przez rodziców lub opiekunów do wyłączenia od zaciągu, na mocy służącej im w ówczas nieograniczoney wtey mierze wolności i w tém zaufaniu prawa pożenili się, ci od zaciągu wolni być powinni, stosownie do decyzji Xięcia Namiestnika Krolewskiego, z dnia 30. Listopada 1819. roku, chociażby nawet inni onych bracia mieli wyłączenie.

Artykuł 34.

Wypadek powyższym Artykułem zastrzeżony, powinien być jednak udowodniony Aktem Urzędowym wyboru, iako też wypisem z Aktów Urzędnika stanu cywilnego, przekonującym, że wybór i następnie związek małżeński, przed wzmiankowanym Postanowieniem, miały rzeczywiście miejsce, gdyż w takim tylko przypadku, wyłączenie tego rodzaju, mogłoby być uważane za uwalniające od zaciągu.

Artykuł 35.

Co się tycze jedynaków z nieprawego łoża, których matki żyją; ci, jeżeli przez Ma-

tkę lub oycę za dzieci prawe i sukcesorów, prawnie uznani zostaną i znajdą się w którym z przypadków Artykułami 20. i 21. niniejszey Instrukcyi wyszczególnionych, za wolnych od obowiązku służenia w Woysku uważanymi być powinni.

Artykuł 36.

Wyłączenie Art: 2. lit: c. rzeczzonego wyżej postanowienia, udzielone bratu mającemu opiekę nad małoletnimi braćmi i siostrami, których rodzice nie żyją, trwa aż do czasu ukoncznienia opieki.

Artykuł 37.

Jeżeli w rodzinie jakiej znajdują się bracia mający wyłączenie od zaciągu, posiadający wszelkie przymioty do sprawowania opieki, natenczas żaden z braci w wieku spisowym będących, nie może być wybrany na opiekuna.

Artykuł 38.

Gdyby bracia niekwalifikujący się do spisu, nie mogli lub nie byli zdolnymi do sprawowania opieki, w takim razie okoliczność ta przez Delegacya zaciągowa ma być zanotowana. — Dowody zaś na to powinny być przez strony, których się dotyczy, przesłane Kommissyi Woiewódzkiej, która takowe wraz z całym wyłożeniem rzeczy i opinia swoja, pod ostateczne rozstrzygnięcie Kommissyom Rządowem Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny przedstawi.

Artykuł 39.

Przez nadanie Art: 2. lit: d. Postanowienia z dnia 27. Października 1816. r. wyłączenia wdowcom mającym dzieci, Prawe chciało zapewnić troskliwy dozór nad dziećmi.

Artykuł 40.

Wypływa więc z tego, iż wdowcy mający dzieci, chociażby w powtórne weszli związki, pozostają przy prawie wyłączenia dopokąd dzieci z pierwszego małżeństwa żyć będą.

Artykuł 41.

Wdowcy jednak, którym przed dośnięciem lat 30. dzieci pomarły, należą do spisu, chociażby z powtornego małżeństwa mieli dzieci, którychby matka żyła.

Artykuł 42.

Nie mogą być podciągnięci pod ten obowiązek ci, którzy czenili się przed ogłoszeniem Postanowienia Krolewskiego z dnia 27. Października 1816. r. lub dośnięciem lat spisowych; dla nich bowiem nadane zostało Art: 2. Postanowienia tegoż sub lit: h. wyłączenie bezwarunkowe, nie można ich zatem, chociażby nawet wdowcami bezdzietnymi byli, pościągać do spisu wojskowego.

Artykuł 43.

Nadane wzmiankowanym wyżej Artykułem 2. lit: e. wyłączenie cudzoziemców i ich synom zrodzonym za granicą przed ich przybyciem do kraiu, służy im na zawsze wszystkim bez wyjątku, nawet tym, którzy będąc rodem z części Xięstwa Warszawskiego, do Austryi, Prus i wolnego niasta Krakowa odpadłych, w jakimkolwiek bądź czasie w Królestwie Polskiem osiedli.

Artykuł 44.

Wyłączenie dla Urzędników i Officyalistów cywilnych etatowych, udzielone pod litą g. tegoż Artykuła, Postanowienia z dnia 17. Października 1816. r. służy im z tego tytułu tak długo, iak na Urzędzie zostawać będą.

Co się zaś tycze Officyalistów Administracyi dochodów tabaczych, z pomiędzy tych, ci tylko za posiadających wzmiankowane wyżej wyłączenie od zaciągu, uważani być mają, którzy przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, są mianowani — Officyaliści zaś, mianowani przez Administracye dochodów Skarbowych tabaczych, nie są wyłączeni, chyba że który z nich szczególne będzie miał uwolnienie, o czem Kommissye Woiewódzkie, przez Kommissye Rządowe, zawiadomione by były.

Artykuł 45.

Co się zaś tycze Wóytów Gmin, ci udowodnić prócz tego powinni, że są właścicielami dóbr ziemskich i sami obowiązki Urzędu tego sprawują, tak iak to Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 26. Września 1820. r. przepisuie, inaczej nie będą mogli być uwolnieni od zaciągu.

Artykuł 46.

Wyłączenia pod lit: f. h. i. Art: 2. Postanowienia z dnia 17. Października 1816. roku objęte, służyć na zawsze.

Artykuł 47.

Wyłączenia zaś pod lit: k. l. m. n. o. q. tegoż Artykuła i Postanowienia wskazane, trwać mają dopóki powody dla których udzielone zostały, nie ustaną, to jest: Duchowni, Professorowie, Doktorowie, Lekarze, Uczni i t. d. przez ciąg trwania ich w tém powołaniu lub sposobienia się w naukach. Kalecy, niedołężni i niemający wzrostu potrzebnego, dopóki przyczyny, czyniące ich niezdolnemi do służby, nie ustaną.

Artykuł 48.

Wreszcie co do Duchownych, Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 11. Lutego 1817. r. iudzień Postanowienie NAYIAŚNIEYSZEGO PANA z dnia 17. Marca

tegoż roku, dostatecznie objaśniają, iak ma być zastosowane Prawo do wyłączenia, mianowicie kleryków świeckich.

Artykuł 49.

Przedsiębiorcy, Rękodzielni i Fabryk, tudzież Artyści, Maystrowie i ich Czeladź, stosownie do Postanowienia NAYIAŚNIEYSZEGO PANA z dnia 17. Lipca 1819. r. otrzymywać będą od Kommissyów Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policyi tudzież Woyny, szczególne uwolnienia, a to według uznania ich użyteczności dla kraiu.

Artykuł 50.

Wyłączeni Postanowieniem z dnia 10. Czerwca r. 1817. i 17. Lutego 1819. r. etc. wolni od zaciągu zostaną, dopóki powody takowych wyłączeń istnieć będą.

Artykuł 51.

Nadmienia się przytém, iż wydane przez Generała Dyżurnego zaciągowym świadectwa, że przyjętymi nie zostali, z powodu zły budowy ciała, słabości zdrowia lub braku wzrostu, niepowinny być uważane za wyłączające ich na zawsze od służby woyskowej, albowiem gdyby później przyczyny te ustały, natenczas wchodzą w kategorye należących do spisu. Dla tego, dopóki nie wyjdą z wieku spisowego, lub nienabędą wyłączenia od zaciągu na zawsze przy kaźdo-roczney rewizyi przed Delegacyą Zaciągową i Kommissyą Superrewizyjną, stawieni być powinni.

Artykuł 52.

Nakoniec, Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 18. Stycznia 1822 r. wskazuje, iak mają być uważani co do wyłączenia od zaciągu właściciele różno Rządowi, to jest: mają być wolni od tego obowiązku ci, którzy do daty ratyfikacyi traktatu Wiedeńskiego, mieli zamieszkanie w częściach do kraiu Królestwa Polskiego odpadłych, a później do kraiu tutejszego przenieśli się.

ODDZIAŁ IV.

O Dowodach wyłączeń.

Artykuł 53.

Dowody wyłączeń, aby były uznane za dostateczne, powinny być następującego rodzaju.

Artykuł 54.

Wiek udowodniony być powinien metryką kościelną, lub wypisem z ksiąg Urzędnika stanu cywilnego.

Artykuł 55.

Uchyła się dawniejsze rozporządzenie stanowiące, iż gdyby kto nie mógł udowodnić urodzenia swego, metryką lub Aktem Cywilnym, układający księgę ludności, powinien wiek tegoż podług własnego zdania oznaczyć, albowiem, iakożkolwiek takowe Urządzenie przy zaprowadzeniu nowych ksiąg ludności i teraźniejszego systematu zaciągu do Wojska, było koniecznym z powodu, iż w owej epoce nikt nie wiedząc o potrzebie opatrzenia się w tego rodzaju dowody, nie był w ich posiadaniu, tak teraz gdy kwalifikacye do wyłączeń już każdemu wiadome być powinny, nietylko podobne Urządzenie staje się zupełnie nie potrzebnym, ale nadto dałoby powód do wielu nadużyć, nie bowiem nie byłoby łatwiejszego, iak mającemu wiek spisowy, a podług powierzchowności wydającym się młodszym niż lat 20. lub starszym niż 30. omylić zdanie układającego lub utrzymującego księgę ludności. Niema zaś przyczyny dla ktoreyby każdy będący rodem z kraju, opatrzyć się niemógł w metrykę lub wypis z ksiąg Urzędnika stanu cywilnego. Przypadek tylko spalenia lub zatracenia ksiąg kościelnych, mógłby uczynić niepodobnym opatrzenia się w metrykę. W takim razie, winien spisowy udowodnić to świadectwem Proboszcza lub Urzędnika stanu cywilnego, z wymienieniem wsi lub miasta tudzież Obwodu, gdzie spalenie lub zatracenie rzeczonych ksiąg nastąpiło.

Artykuł 56.

Delegacya zaciągowa, mając produkowany sobie takowy dowód, mocna jest podług własnego zdania oznaczyć wiek Spisowemu i stosowną uwagę w adnotacyi wykazu lit. C. umieścić; lecz decyzja w tej mierze do Kommissyi Superrewizyjny należy.

Artykuł 57.

Gdyby wreszcie zdarzyło się, że stawiający przed Delegacyą Zaciągową, nie mógł wiedzieć o miejscu ani też o roku swego urodzenia, w takim razie rzeczona Delegacya oznaczy mu również wiek podług własnego zdania i stosowną uwagę w adnotacyi wykazu sub lit. C. umieścić. Nie inaczej jednak do tego środka wziąć się należy, aż gdy okaże się rzetelnie niepodobnością złożenia potrzebnych dowodów. Decyzja co do wieku ludzi w tym przypadku będących, również do Kommissyi Superrewizyjney należy.

Artykuł 58.

Dowód iedynactwa stanowić powinien Wywód Słowny, w Urzędzie Wójta Gminy lub Burmistrza sporządzony, a przekonywający, iż jest istotnie iedynakiem.

Artykuł 59.

Dowód wyboru stanowić ma Akt przez rodziców lub opiekunów, również w Urzędzie

dzie Wójta Gminy lub Burmistrza sporządzony, a wymieniający jako wybrany nie żadnego z braci kwalifikującego się do wyłączenia.

Artykuł 60.

Na przypadek, gdyby był jeden lub kilku synów w wieku od 17. do 20. roku życia, niemogących być wyręczeniem rodzicom, należy i to w Akcie wyrazić, z wymienieniem imienia i nazwiska każdego, tudzież powodów podobney niemożności.

Artykuł 61.

W przypadku Artykułem powyższym wskazanym, winny Delegacye zaciągowe postąpić sobie podług prawideł Oddziału III. niniejszey Instrukcyi przepisanych.

Artykuł 62.

Dowód opieki brata nad małoletniemi braćmi i siostrami, stanowić ma:

- a) Sepultura, lub inne takowe Urzędowe świadectwo śmierci rodziców.
- b) Świadectwo życia małoletnich.
- c) Metryka wykazująca wiek.
- d) Wywód Słowny w Urzędzie Wójta Gminy lub Burmistrza sporządzony, a przekonywający o powierzeniu mu prawnie opieki nad małoletniemi, tudzież o trwaniu oney opieki.

Artykuł 63.

Wdowcy mający dzieci, winni złożyć za dowód Akt zeyścia żony.

Artykuł 64.

Jeżeli dzieci wtey samey Gminie lub Obwodzie są zamieszkałe co i oyciec, obowiązane są Delegacye Zaciągowe przekonać się z ksiąg ludności o ich życiu. Na przypadek zaś, gdyby w innym Obwodzie mieszkały, na dowód ich życia złożone być powinno świadectwo wtey mierze wydane przez władzę miejscową.

Artykuł 65.

Cudzoziemcy i ich synowie zrodzeni za granicą, złożyć powinni na udowodnieniu metrykę urodzenia, lub wbraku takowej paszport, jeżeli w tymże miejsce urodzenia jest wyrażone, lub też nakoniec inne Urzędowe dowody w tej mierze.

Gdyby człowiek rodem z zagranicy, nie był w możności opatrzenia się w potrzebne dowody, co iednak rzadko zdarzyć się może, natenczas Kommissya Woiwódzka, po dokładnym przekonaniu się o tém, sporządziwszy z niego Wywód Słowny, z wyłączeniem wszelkich okoliczności, służących na poparcie tego twierdzenia, przedstawi takowy wywód z dołączeniem opinii swojej do decyzji Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny.

Artykuł 66.

Woyskowi Polscy wszelkiego stopnia uwolnieni od służby, legitymować się mają uwolnieniami, przez byłe Ministerium Woyny Xięstwa Warszawskiego, Kommissyą Rządową Woyny, lub Szefa Sztabu Głównego wydanemi, lub też świadectwami Kommissyi Rządowej Woyny, albo Szefa Sztabu Głównego, udowodniającemi otrzymanie uwolnienia od służby.

Wykreślenie z Kontrolli Officerów, skoro będzie udowodnione świadectwem Kommissyi Rządowej Woyny, stawia tychże w kategorii uwolnionych od służby, a tym samym wyłącza ich od spisu wojskowego.

Artykuł 67.

Woyskowi z służby zagranicznej wyszli, legitymować się winni uwolnieniami przez Władzę właściwą tego mocarstwa, w którego woysku służyli.

Artykuł 68.

Urzędnicy cywilni etatowi, udowodnić powinni prawo swe do wyłączenia, mianowaniem na Urząd który sprawują, niemniej świadectwem zwierzchniej Władzy, że ciągle w tych obowiązkach zostają.

Artykuł 69.

Ożenieni przed ogłoszeniem Postanowienia Królewskiego z dnia 17. Października 1816. r. składać mają na dowód, Akt cywilny małżeństwa, lub metrykę ślubu.

Artykuł 70.

Ożenieni przed dośnięciem wieku spisowego, udowodnić tę okoliczność powinni Aktem cywilnym, lub metryką ślubu, niemniej metryką urodzenia.

Artykuł 71.

Osoby, dla powodów lit: k. l. m. o. Artykułu 2. wzmiankowanego Postanowienia wymienionych, wyłączone; wiadome być powinny Kommissyi Woiewódzkiej, a zatem, też Kommissya, obowiązana jest przesłać ich listę Delegacyóm tych obwodów, w których wymienione osoby są zamieszkałe.

Artykuł 72.

Dowód wyłączenia Przedsiębiorców Fabryk i Rękodzielni, tudzież Artystów, Mistrzów i ich Czeladzi stanowiąc będą szczególne decyzje Kommissyów Rządowych spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny — Kommissye Woiewódzkie przeto, winny za wiadomości o osobach w tej kategorii będących, właściwe Delegacye Zaciągowe, aby to wedle Artykułu 17. niniejszey Instrukcyi, stosowną adnotacyą, w wykazie sub lit: C. u. przesłały.

Artykuł 73.

Artykuł 73.

Co do kalectwa spisowych, niedołężności ich lub braku wzrostu przepisanego, Delegacye Zaciągowe, a następnie Kommissya Superrewizyjna, naocznie się o tém przekonać powinna.

Artykuł 74.

Gdyby kalectwo tak wielkie było, iżby dotknięty niem, niebył w stanie udać się do Miasta Obwodowego, w takim razie zdanie Delegacyi Zaciągowej ma być uważane za dostateczne. Niemoże być jednak uznane za wyłączające na zawsze, jeżeli poprzedniczo naocznie przekonanie się Kommissyi Superrewizyjney nie nastąpi, że kalectwo jest niewyleczone.

Artykuł 75.

Co się tycze Pocztylionów, Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 10. Czerwca 1817. roku, wyłączonych od służby, Kommissye Woiewódzkie powinny, w dopełnieniu tegoż Postanowienia, zawiadomić Kommissarzy Obwodowych o liczbie ich etatowej, przy każdym Urzędzie Pocztowym utrzymywać się powinny, a Pocztmistrze, nazwiska ich rzeczonym Kommissarzom, urzędownie podawać są obowiązani.

Szczegóły powyższe stanowiąc będą dowód tego rodzaju wyłączenia.

Artykuł 76.

Ponieważ doświadczenie przekonało, iż wiele osób przez niewiadomość Urzędzeń, nie korzysta z służyć im mogącego dobrodziejstwa wyłączenia, i gdy umieszczeni zostają w Woysku, familie ich lub Władze miejscowe reklamują o ich uwolnienia od służby, przeto Delegacye Zaciągowe dla zapobieżenia podobnym wypadkom, powinny z skrupulatnością badać stawiających przed niem Spisowych, i gdyby się okazało, iż który z nich stosownie do Prawa powinien być wolny od zaciągu, obowiązane są uprzedzić go o tém, wskazać mu jakie dowody i jaką drogą składane być mają, i razem przestrzedz, że gdyby w przyzwoitym czasie dowodów wyłączenia nie złożył, za należącego do spisu uważanym będzie. — Po wydaniu zaś na zaciąg, wszelka reklamacya jego o uwolnienie, chociażby na prawnych dowodach opartą była, bezskuteczną zostanie.

Artykuł 77.

Poleca się Woytom Gmin i Burmistrzom, pod najsurowszą odpowiedzialnością, aby w sporządzeniu dowodów wyłączeń, takie powyższemi Artykułami

mi w Urzędach ich powinny być wygotowane, najmniejszey trudności nie czynili.

Artykuł 78.

Niemniey ostrzega się Burmistrzów i Woytów Gmin, iż za rzetelność i dokładność tychże dowodów, będą odpowiedzialnymi.

Artykuł 79.

Wykaz sub lit: C, niemniey wypis z księgi ludności, podług wzoru lit: D powinien być sporządzony w liczbie Exemplarzy Artykułami 24 i 25, Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818 roku, oznaczony, dla złożenia lub przesłania takowych Władzom, temiż Artykułami wskazaaym.

Artykuł 80.

Oprócz tego obowiązana jest Delegacya zaciągowa, złożyć Kommissyi Woiewódzkiej Listę imienną spisowych, których cały skład Delegacyi Zaciągowej, uzna za dotkniętych kalectwem nie wyleczoném, lub niedoleżnością. Lista ta powinna być sporządzona podług przepisów Artykułu 18 niniejszey Instrukcyi.

Artykuł 81.

Po ułożeniu Wykazu sub lit: C, tudzież wypisu z księgi ludności podług wzoru litera D, nakoniec listy imienney, o której wzmianka w Artykule poprzedzającym, Delegacye Zaciągowe postępować mają podług przepisów Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 27. Stycznia 1818 roku, wskazanych, niespuszczając z uwagi objaśnień wyżej wymienionych.

O D D Z I A Ł V.

Przepisy względem rewizyi spisowych, po ukończeniu działań Delegacyów Zaciągowych.

Artykuł 82.

Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, przekonawszy się, iż sprowadzenie do Stolicy Woiewództw, nadproporcyonalnéy liczby Spisowych w czasie wskazanego poboru, pociąga za sobą oprócz osobistego uciemnienia Spisowych, znaczny uszczerbek w gospodarstwie, przez zbyt długie odrywanie rąk od pracy; zważywszy niemniey, iż ta nieprzyzwolitość pochodzi po większey części ztąd; że Kommissye Woiewódzkie nie są do-

żyć przekonane, czy powołani spisowi zdadni są do Woyska, zaradzając więc temu, Kommissye Rządowe wydaią następujące Urządzenie.

Artykuł 83.

Kommissya Woiewódzka zawiadomi Burmistrzów i Woytów Gmin, iż termin 6 tygodni, oznaczony Art: 32 Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 27. Stycznia 1818 r. do składania dowodów popierających Prawo do wyłączenia, rachowany będzie od daty stawienia się Spisowego przed Delegacyą Zaciągową, a gdy te dowody w przepisany terminie nie będą złożone, Kommissya Woiewódzka uważać będzie, iakby Spisowy takowych złożyć nie mógł i postąpi sobie podług dalszych Artykułów tegoż Postanowienia.

Artykuł 84.

Ostrzeże przytem Kommissya Woiewódzka i następnie przy rewizyach, Delegacye Zaciągowe, wszystkich mogących mieć prawo do wyłączenia, iż im rychło złożą na te dowody, nie czekając upłynienia 6 tygodniowego terminu, mieć będą tę korzyść, że postawią Kommissyą Woiewódzką w sposobności wczesnego zaędecydowania, względem ważności tychże dowodów, a tem samém unikną potrzeby stawienia się przed Kommissyą Superrewizyyną.

Artykuł 85.

Kommissya Woiewódzka w miarę, iak iey dowody wyłączeń przesłane będą, obowiązana jest nstychmiast zająć się ich rozpoznaniem.

Artykuł 86.

Skoro Delegacya Zaciągowa odbędzie rewizyą spisu Woyskowego w iednym Powiecie, Kommissya Woiewódzka nie czekając aż takowa rewizya w całym obwodzie się ukończy, wręczy bez najmniejszey zwłoki Kommissyi Superrewizyynéy, Wykazy lit: C, z całego Powiatu, opatrzone decyzjami iey co do osób, prawo do wyłączenia mających, które już dowody na to Kommissyi Woiewódzkiej przesłały, niemniey przesła iey listę imienną dotkniętych, podług zdania całego składu Delegacyów Zaciągowych, kalectwem niewyleczoném lub niedoleżnością.

Artykuł 87.

Kommissya Superrewizyyna, złożona z Officera, mającego dozór ogólny

nad rewizją spisu Wojskowego w Województwie, z Kommissarza właściwego Obwołu, w którym czynność Superrewizyjna odbywać się będzie, tudzież Le-karza Wojskowego, odebrawszy wzmiankowany Wykaz lit: C, opatrzoney de-cyzjami Kommissyi Woiewódzkiej, niemnięj listę kaleków nie wyleczonych, uda się natychmiast do miasta Obwodowego.

Artykuł 88.

Skoro Kommissarz Obwodowy będzie zawiadomiony o czasie przybycia Kommissyi Superrewizyjnej do miasta Obwodowego, zaleci z kolei Burmi-strzom i Woytom Gmin, iżby poczynili potrzebne rozporządzenia, aby wszy-łkie osoby w wieku spisowym będące, które w Wykazach lit: C, przez Kom-missyę Woiewódzką zrewidowanych, nie otrzymały wyłączenia, stawily się na terminie oznaczonym przed Kommissyą Superrewizyjną.

Artykuł 89.

Młodzieńcy od roku 17 do 20 wieku z ciał swego, którzy dla braku sił fizycznych lub obłąkania umysłu, nie będą mogli być pomocą i wyręczeniem rodzicom, również stosownie do Art: 29 niniejszej Instrukcyi, stawieni być powinni przed Kommissyą Superrewizyjną, niemnięj ci, którym dla braku metryk Delegacya Zaciągowa, wiek podług własnego zdania oznaczy.

Artykuł 90.

Kommissya Superrewizyjna, łącznie z Kommissrzem Obwodowym, prze-kona się o wzroście każdego stawionego Spisowego, rozpozna jego budowę ciała, stan zdrowia, i skoro uzna iż Spisowy zasłany jest do Wojska, zapise-go do Wykazu lit: C, i zapełni wszystkie onego rubryki.

Artykuł 91.

Spisowi za niezdatnych uznani, do tego Wykazu niepowinni być za-mieszczeni.

Artykuł 92.

Zastrzega się najsurowsza odpowiedzialność, wrzecie okazania się późnięj jakiego w téj mierze słonności, a mianowicie co do zastrzeżeń Art: 16 wska-zanych, a tyczących się synów znaczniejszych rodziny.

Artykuł 93.

Niemnięj przekonana się Kommissya Superrewizyjna o stanie zdrowia młodzieńców w wieku od 17 do 20 roku będących, a Art: 89 wskazanych,

i prześle oświadczenia swoje Kommissyi Woiewódzkiej, czyli zgadza się w téj mierze z opinią Delegacyi Zaciągowej lub nie? i dla jakich powodów.

Artykuł 94.

Niezdatność Spisowego powinna być uznana przez wszystkich Członków do téj czynności p zeznaczonych chociażby nawet deffekta jego były niewy-leczone. — Gdyby zaś jednomysłność w téj mierze nie nastąpiła, Spisowy ma być do Wykazu lit: C, zapisany i w adnotacyi wzmianka co do nie ie-dnomysłności uczyniona.

Artykuł 95.

Gdy zaś zdarzyć się może, iż niektórzy z powołanych Spisowych, nie będą mogli stanąć na terminie z powodów nieprzewidzianych, Kommissarz Obwodowy w przypadek ch, gdzie się przekona, że istotna zachodzi tego po-trzeba, powtarzać będzie termin dla niestawiających, aż do czasu, dopóki Kommissya Superrewizyjna nie ukończy czynności swej w mieście Obwodo-wem.

Artykuł 96.

Spisowi, którzy się niestawiają w czasie Superrewizyi, zapisani zostaną do tegoż Wykazu z zapełnieniem rubryk w sposobie, jak to dopełniły Delegacye Zaciągowe, z wymienieniem w adnotacyi powodów niestawienia się.

Artykuł 97.

Dla zachowania przyzwoitego porządku i pewnej kontroli przy formowa-niu W kazu o którym jest mowa w poprzedzającym Artykule, zapisywanie zdatnych Spisowych następować powinno Gminami i w téj kolei, jak Spiso-wi zapisywani byli przez Delegacye Zaciągowe.

Artykuł 98.

Jeżeliby zaś z któ-rej Gminy nie wszyscy Spisowi na terminie stanąć mo-gli, zostawic należy w Wykazie miejsce pod właściwą Gminą na zapisanie onej, za stawieniem się w Późniejszym terminie i uznaniem ich zdatności, lub gdyby ci w czasie téj rewizyi, wo-le stawic się nie mieli.

Artykuł 99.

Co do Spisowych uznanych przez cały skład Delegacyj Zaciągowej, za dotkniętych kalectwem niewyleczonem lub niedołążnością, których listę imien-ną oddzielnie Kommissye Superrewizyjne, mieć sobie będą komunikowaną

przez Komisję Woiewódzką, iak to w Art: 86 niniejszój Instrukcji zastrzeżeniem zostało; tych rzecz na Komisję Superrewizyjną, każe również przed sobą stawić, a za iednomyslnym uznaniem ich włącznie z danim Delegacyi Zaciągowych, za niedołączonych lub kaleków nie wyleczonych, listę onych ogólną, z całego Powiatu sporządzi.

Artykuł 100

Wykaz o którym mowa w Artykule 99 z całego Powiatu sporządzony, niemniej lista niedołączonych i kaleków niewyleczonych, o których wzmianka w Artykule 99 powinny być przez cały skład Komisji Superrewizyjnej podpisane, i ieden Exemplarz takowych, Komissarzowi Obwodowemu, a drugi Komisji Woiewódzkiej, ma być ręczone.

Artykuł 101.

Ukończywszy czynność swoją w iednym Powiecie Komisja Superrewizyjna, pospieszy następnie do innego Powiatu, którego Wykaz litera C, opatrzone decyzjami Komisji Woiewódzkiej co do wyłączeń, będzie miała sobie nadesłany, niemniej listę imienną kaleków i niedołączonych.

Artykuł 102.

Następnie co do innych Powiatów w miarę nadesłania iej wykazów sub litera C, niemniej list w poprzedzającym Art: wzmiankowanych, Komisja Superrewizyjna ma podobnie postępować aż do ukończenia czynności swej w całym Woiewództwie.

Artykuł 103.

Komisja Superrewizyjna obowiązana jest zawiadomić co tydzień Komisję Woiewódzką o postępie swej czynności.

Artykuł 104

W miastach Stołecznych Woiewódzkich niezależnych od Komissarzy Obwodowych, Urzędy Muncypalne miejsce ich zastępują.

Artykuł 105.

Komisja Superrewizyjna jest odpowiedzialną za czynność swoją i gdyby który z Spisowych, umieszczony przez nią w Wykazie litera C, okazał się w czasie poboru niezdatnym do służby, wszelkie koszta transportu, żywienia i utrzymania onegoż, będą musiały być zwrócone Rządowi przez wszystkich Członków Komisji Superrewizyjnej w równą część przez każdego. Dla

tego wszystkie wykazy i listy przez nią Komisji Woiewódzkiej, stosownie do rozporządzeń powyższych podawać się mające, powinny być przez cały skład Komisji Superrewizyjnej podpisane; prócz tego, każdy z Członków onychże, obowiązany jest dla własnego usprawiedliwienia, na wypadek potrzeby, zatrzymać u siebie ieden Exemplarz Wykazu litera C, również przez wszystkich Członków Komisji Superrewizyjnej podpisany.

Gdyby jednak nie było iednogodności wszystkich Członków Komisji Superrewizyjnej, co do zdatości spisowej, a ieden lub dwóch z tychże Członków, chęliby na własną odpowiedzialność umieścić go w rzeczonym Wykazie, przeto w rubryce adnotacyi, obok takowego Spisowego, powinni się podpisać ci Członkowie, którzy go uznają zdatnym do służby, ażeby na wypadek odesłania go z miasta Woiewódzkiego lub Warszawy iako niezdatnego, oni tylko koszta transportu i utrzymania go ponieśli.

Artykuł 106.

Sporządzone tym sposobem przez Komisję Superrewizyjną wykazy, niemniej dowody wyłączeń, po iej dla przyczyn udowodnionych, Komisji Woiewódzkiej nadesłane i przez też za dostateczne uznane, służyć będą za zasadę do ułożenia księgi ogólnej spisu wojskowego, z zachowaniem formalności przepisanych Postanowieniem NAYIASNIEYSZEGO PANA z dnia 27. Października 1816 roku i późniejszymi Urządzeniami, tak, iżby najmłodszy Spisowi, bez względu na Obwód i Gminę przy początku księgi, najstarsi zaś przy końcu podług numerów zapisani byli.

Przytem zastrzega się pod najsurowszą odpowiedzialnością, aby Komisja Woiewódzka w wkladaniu księgi spisowej, miała na baczną uwagę, zastrzeżenia Art: 16 i 17, wskazane, względem synów znaczniejszych familii.

O D D Z I A Ł VI.

O Z a s t ę p c a c h.

Artykuł 107.

Gdy dawanie Zastępców jest Spisowym dozwolone Art: 4 Postanowienia NAYIASNIEYSZEGO PANA z dnia 27. Października 1816. roku, przeto ci, przyymowani być powinni według następujących prawideł:

- Jeżeli Zastępca z względu wzrostu, budowy ciała i sił fizycznych, jest zdolnym do służby.
- Jeżeli sam iako Spisowy, nie jest powołany do służenia z własnej osoby w Woysku.
- Jeżeli Władza miejscowa dostateczną będzie widziała pewność, że oświadczający się dać Zastępcę, na wypadek popełnienia dezercyi przez swego Zastępcę, sam stawia się do służby, lub też innego da Zastępcę i wynagrodzi wartość efektów, przez zbiega uniesionych. Oświadczający się dać Zastępcę, winien pewność takową udowodnić świadectwem Władzy miejscowej.

d) Jeżeli Zastępca dostawionym będzie przez Kommissyę Woiewódzką wciągu poboru.

Gdyby Spisowy chcący być zastąpionym, powyższych warunków nie dopełnił, natenczas sam w czasie poboru na zaciąg wydanym być powinien.

U w a g i o g ó l n e.

Gdy powszechnie w całym kraju zachodziły skargi, że Delegacye Zaciągowe przez zbyt opieszale działanie w rewizyi spisu Wojskowego, były przyczyną, iż Kommissye Superrewizyjne, zaledwie w zni a rozpocząć mogły czynność swoją, co było powodem iż wiele rąk w czasie naysurowszym oderwanych zostało od rolnictwa, wbrew rozporządzeniom Kommissyów Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny, podług których cała czynność spisowa, przed tą jeszcze epoką ukończoną być powinna była uznając ze wszech miar słusność takowych zażaleń, i dla zapobieżenia nadal, tak niesprawiedliwym uciążliwościom poleca się:

Aby rewizya spisu Wojskowego w całym kraju, niezawodnie w dniu 1 Marca rozpoczęta, a z dniem ostatnim Kwietnia, ukończoną została.

Aby Superrewizya nieochybnie z dniem ostatnim Czerwca również w całym kraju ukończoną była.

Aby Kommissye Woiewódzkie w ciągu miesiąca Lipca, sporządziły księgi spisu Wojskowego, tak, iżby takowe niezawodnie na dzień 1 Sierpnia Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny, po jednym Exemplaerzu nadesłane zostały.

Gdy powyższymi Artykułami niniejszey Instrukcyi, przewidziane są przypadki i rozwiązane wątpliwości, iakieby w ciągu działań Delegacyi Zaciągowych, Kommissy Superrewizyjnych i Kommissy Woiewódzkich wyniknąć mogły, — gdy nadto, temiż Artykułami wskazane zostały dostateczne środki do zapobieżenia, nietylko wszelkiemu nie prawnemu wydaniu na zaciąg, ale nawet wystawieniu mieszkańców na naysurowszą niedogodność; przeto, uchybienie powyższym rozporządzeniom, lub opóźnienie w wykonaniu onych, ściąganie naysurowszą odpowiedzialność na Kommissyę Woiewódzką.

Dan w Warszawie dnia 6 Lutego 1823. Roku.

Radzca Stanu pełniący témczasowie obowiązki Ministra Woyny,
(podpisano) Generał Dywizyi
H A U K E.

Radzca Stanu Dyrektor Generalny,
(podpisano) Generał Brygady
RAUTENSTRAUCH
Sekretarz Generalny,
(podpisano) Generał Brygady
N O W I C K I.

Za zgodność Sekretarz Generalny Kom: Rz: Woj: Gen: Nowicki.

Minister Prezydujący w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji,
(podpisano) T. MOSTOWSKI.
Radzca Stanu Dyrektor Generalny Administracyi,
(podpisano) KOŹMIAN.
Sekretarz Generalny,
(podpisano) AUG: KARSKI.

Wydział Wojskowy Sekcyja Wojskowa Nro. 27. KOMMISSYA WOIEWÓDZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Przy Reskrypcie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji z dnia 17 Grudnia Nro. 553/1404. odebrawszy poniżej umieszczone Artykuły dodatkowe konwencyi kartelowej, względem wydawania zbiegów między Rossyą a Austryą w dniu 17. Lipca r. p. w Wiedniu zawartej, podaje takowe przez Dziennik Woiewódzki do powszechney miyszkańców wiadomości, zalecając JJXX. Plebanom by takowe trzykrotnie z Ambon ogłaszali, Woytom Gmin i Burmistrzom aby nad zachowywaniem przepisów powyższymi Artykułami obiętych pod odpowiedzialnością naysurowszą czuwali.

Radom dnia 1. Lutego 1823. Roku.

Przes Piwnicki.

Sekretarz Jlny Żurowski.

ARTYKUŁY DODATKOWE

KONWENCYI KARTELOWEY.

Zawartej między Rossyą i Austryą dnia 17. Czerwca 1815. R.

podpisane w Wiedniu dnia 17. Lipca 1822. Roku.

Artykuł 1.

Oprócz zbiegów z wojska czynnego, każdy człowiek należący do tego, co stanowi siłę zbroyną w obu Cesarstwach, a mianowicie do Landweru albo do Rezerwy Austryackiej, iako też do pierwszej Rezerwy Polskiej, któryby bez paszportu lub karty drożney urzędownie danej, przeszedł granicę drugiego Mocarstwa, będzie uważany za zbiega i iako taki zwrócony, nawet bez poprzedney reklamacyi, skoro tylko za kwalifikującego się do wydania uznany zostanie.

Artykuł 2.

Każdy człowiek nie należący do Wojska i poddany jednego z Mocarstw uprawiających się, któryby się pokazał na granicy bez paszportu, lub przyzwolonego upoważnienia uznany będzie za włóczęgę i iako taki od granicy oddalonym zostanie, wyjąwszy jednak właścicieli, których majątności granicą są przecięte, a względem których warunki Artykułu 20 Traktatu z dnia 3. Maja 1815. Roku, w całej swej mocy zachowują się.

Artykuł 3.

Wszyscy ludzie do służby wojskowej oznaczeni, a w szczególności Indzie z drugiej Rezerwy Polskiej, iako też ludzie obięci w listach Konskrypcyi Austryackiej pod

denominacyą (die conscribirt Anwendbaren) będą wydanemi, chociażby nawet przeszli granicę z przywołanym paszportem, skoro tylko przez właściwy sobie Rząd do służby wojskowej szczególnie zostaną reklamowani, bądź do Woyska czynnego, bądź do Rezerwy albo też do Landweru i t. d.

Artykuł 4.

Poddani jedney z Wysokich stron umawiających się, nie będą przyjętemi do służby wojskowej drugiej strony, chyba gdyby udowodnili, że z mocy istnących w swym kraju praw, są wolni od wszelkiego obowiązku służby, bądź w woysku, w Rezerwie, lub Landwerze, albo też że takowym obowiązkiem już zadosyć uczynili, lub też nakoniec, że od Rządu swego otrzymali upoważnienie do wejścia w służbę wojskową zagraniczną.

Artykuł 5.

Poddani jedney z Wysokich stron umawiających się, którzyby w dniu ogłoszenia niniejszey konwencji zostawali już w służbie wojskowej strony drugiej, będą mieli wolny wybór albo powrocenia do swej Ojczyzny, albo też pozostania nadal w służbie w której się już znajdują. Każdy żołnierz, któremu wolno jest tym sposobem powyższy wybór czynić, obowiązany będzie oświadczyć się w tej mierze w przeciągu jednego roku, rachując od dnia wymiany ratyfikacyi niniejszych Artykułów dodatkowych. Jeżeli oświadczy że ma chęć powrocenia do swej Ojczyzny, uwolnienie od służby dane mu będzie bez odkładania go do dalszego czasu, lub przywódenia jakichkolwiek bądź pozorów; będzie mógł wolnie powrócić do swej Ojczyzny i ani za swoje oddalenie się ani nawet za zbiegostwo (gdyby się takowego dopuścił), w żadnym względzie poszukiwanym być nie powinien. W przeciwnym zaś przypadku, jeżeli oświadczy dobrowolnie chęć pozostania w służbie wojskowej drugiego Mocarstwa, w takim razie nieściagnie na siebie w Ojczyźnie swojej, ani konfiskaty majątku, ani poszukiwania pod jakimkolwiek bądź innym pozorem. Wyłączonemi jednak od takowego dobrodzieystwa będą ci, którzy dopuściwszy się zbiegostwa, niekorzystałiby z pardonu tym sposobem im ofiarowanego, w celu wolnego powrotu do własney Ojczyzny.

Artykuł 6.

Gdy rachunkowość kosztów na utrzymanie zbiegów położonych, i których zwrot się skutecznia, dała powód do rozmaitych trudności, postępując podług sposobu w Artykule 5 Kartelu z dnia 17. Czerwca 1815. Roku, co do rachuby zwrotu w pieniądzech przepisanego, zgolżono się, aby natomiast oznaczoną była stała opłata w ilości siedmiu krzycałów i pół, czyli 7½ kopieiek, czyli piętnastu groszy Polskich w srebrze na dzien-

ne utrzymanie jednego zbiega, w której to opłacie obięta jest racya chleba ważąca, i funta, iekoteż wynagrodzenia za kwatery, rachując za takowe 3½ krzycałów: i nakoniec 4. krzycały na dzienną płacę dla każdego zbiega w paragrafie 6. wspomnionego 5. Artykulu Kartelu z dnia 17. Czerwca 1815. Roku wyznaczone.

Koszta położone na utrzymanie zbiega i do zwrotu przypadające, rachować się powinny od dnia przytrzymania onego i będą zblizonym sposobem, domyślnie (approximativement) policzone, stosownie do odległości stacyi ekstradycyney od miejsca, w którym tenże zbieg w czasie przytrzymania go znajdował się. — Poczumi się jednak że zwrot powyższych kosztów nie powinien przechodzić terminu trzechmiesięcznego, wyjąwszy atoli przypadek choroby.

Artykuł 7.

W przypadku, gdyby zbieg już przytrzymany zachorował, w takim razie płaca za dzień leżaretowy iednoznacznie oznaczoną została w ilości 21. groszy Polskich, czyli 10½ krzycałów, albo też 10½ kopieiek w srebrze, licząc w to koszt dziennego utrzymania zbiega wynoszący 7½ krzycałów, czyli piętnaście groszy Polskich. Koszta za takowe dni leżaretowe, będą zwracane wraz z innymi kosztami, zwyczajnego utrzymywania, a to w chwili wydania zbiega.

Artykuł 8.

Nagroda pieniężna (Taglia) wyznaczona Artykułem 6. za schwytanego Zbiega pieszego Złp. 32 za schwytnię Zbiega konnego i z koniem Złp. 48. Konwencyi Kartelowej z dnia 17. Czerwca 1815. Roku, dla tego, kto doniesie o zbiegu, lub przyprowadzi onegoż; będzie również płaconą w przypadkach Artykułem pierwszym niniejszey Konwencyi dodatkowej przewidzianych, lecz wynagrodzenie takowe nie będzie mogło być żądane w ten czas, kiedy człowiek zapisany tylko do służby wojskowej, zwróconym zostanie, w skutek oddzielney reklamacyi wskazanej Artykułem 3. teyże Konwencyi dodatkowej: Jeżeli jednak takowy człowiek przeznaczony do służby wojskowej był strzeżonym i transportowanym kosztem tego Rządu, do którego zajdzie o niego reklamacya, w takim razie koszta z powodu utrzymania jego, lub choroby wyniknąć mogące, będą zwrócone w chwili ekstradyeyi onegoż, w sposób dla rzeczywistych zbiegów ustanowiony.

Artykuł 9.

Ponieważ doświadczenie częstokroć wskazało konieczność dostarczenia zbiegom nieodbito potrzebney im odzieży, i gdy ta potrzeba może być również zastosowaną i

do ludzi, do służby wojskowej oznaczonych, a w skutku szczególny reklamacy, stosownie do Artykułu trzeciego niniejszey dodatkowej Konwencyi, wydawać się mających; przeto zgodzono się, aby tak iednym iako i drugim dostarczoną była odzież, któreyby potrzebować mogli, podług następującego wykazu, który obejmuie tak szczegóły dostarczyć się mającego ubioru, iako też ceny, za które wzajemnie dostawa sprawonków boniflowana być powinna: to iest:

	w Pieniądzach					
	Złote.	Kraycary	Ruble	Kopyki	Polskie	
					Złote	Grosze
1. Koszuła	1	20	„	80	5	10
1. para Spodni sukiennych	4	15	2	53	16	26
1. dito płócien: w lecie	2	55	1	55	10	10
1. Czapka	1	9	„	09	4	18
1. para Trzewikow	1	45	1	5	7	„
1. Płaszcz w zimie	13	56½	8	36½	55	22½
1. Leybik w lecie	4	41½	2	81½	18	23

Takowe szczegóły ubioru sporządzone będą podług przepisów istniejących w tém Woysku, do którego zbieg należy, a to stosownie do wzorów wzajemnie sobie w tej mierze już udzielonych.

Dostarczenie zbiegom rzeczonych szczegółów odzieży, udowodnione będzie Protokółem przedstawczym zbiega, (Protocole de presentation) a zapłata za odzież uskuteczni się srebrem, w chwili oddania tegoż zbiega razem z zwrotem kosztów utrzymania i innych. Jeżeli zaś takowa zapłata nastąpi w złocie, natenczas dukat Holenderski rachowany będzie po 19. Złp. w monecie srebrzey.

Artykuł 10.

Dla zabezpieczenia dokładnego i regularnego wypełniania układow tyczących się wzajemnego wydawania zbiegów, osądzono za rzecz pożyteczną ustanowić z iedney i z drugiey strony: na granicach obu Państw punkta, w których takowe wydawanie wyłącznie uskutecznić się powinno, i w których znajdować się będą Kommissarze cywilni lub

woyskowi umyślnie wyznaczeni do odbierania zbiegów, iako też do ebrachowania i wypłacania przy ich oddawaniu, tak Tagliów, iako też rozmaitych kosztów do wzajemnego wynagrodzenia przypadających. Mieysca w których wydawanie zbiegów Austriackich uskutecznić się ma, ustanowione są: w Galicyi na granicy Rossyiskiey, Hussiatiń Brody, a na granicy Polskiey Narol, do wydawania zaś zbiegów z woyska Rossyiskiego lub Polskiego, Satanoff i Radziwilów w Rossyi, a Jozefów w Królestwie Polskiem.

W przypadku zaś gdyby iedna lub druga z Wysokich stron umawiających się miała zamiar względem rzeczonych punktow extradycyinych uczynić iakową zmianę, takowa nie będzie mogła nastąpić, aż za wzajemną w tej mierze umową.

Artykuł 11.

Niniejsze Artykuły dodatkowe do Kartelu z dnia 23. Czerwca 1815. Roku, będą miały taką samą moc i ważność, iak gdyby było co do słowa zawarte w głównej konwencyi, która o tyle, ile się iey rzeczone Artykuły w niczym nie sprzeciwiają, zupełną i całą swą moc zachowuie.

Artykuł 12.

Ratyfikacye niniejszych Artykułów dodatkowych, wymienione będą w przeciągu dwóch-miesięcznyu czasu, lub też rychley, icżeli bydy może; po takowey zaś wymianie, niezwłocznie zostaną z iedney i z drugiey strony ogłoszonemi i odtąd do skutku przywiedzionemi, o ile poprzednio zachowywanemi nie były.

Działo się w Wiedniu dnia 14. Lipca 1822. roku.

(M.P.) podpisano Jerzy Hrabia Gołowkin.

(M.P.) podpisano Metternich.

(M.P.) podpisano Bellegarde.

Za zgodność kopii podpisano Nesselrode.

Wydział i Sekcyja Woyskowe Nro. 4,796.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Przy Reskrypcie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Polceyi z dnia 27. Stycznia N o. 498/1116. odebrawszy Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego w dniu 16. Stycznia b. r. zapadłe, stanowiące przepisy względem spisowych chroniących się przed zaciągami, podałe takowe przez Dziennik Woiewódzki do wiadomości tak Woytow Gmin iako i Burmistrzow Miast, ściśle dopilnowanie powyższego Postanowienia pod odpowiedzialnością polecając.

Radom dnia 7. Lutego 1825. roku.
Przes Piwnicki.

Sekretarz Jlny Żurowski;

Kopia z Kopii z Nru. 498. z Stycznia 823.

w Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rosyji Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namieślnik Królewski w Radzie Stanu.

Ponieważ zdarza się że spisowi dla uniknienia zaciągu uchodząc potajemnie z Woiewództwa w którym są urodzeni lub zamieszkali, tułają się po kraju, przeto w celu zapobieżenia takowym nadużyciom, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Woyny, postanowiliśmy i stanowiąmy co następuje:

Artykuł 1.

Spisowcy nie mający prawa do wyłączenia od zaciągu na mocy postanowienia dnia 7. Października 1816. r. a chroniący się od obowiązku służenia w Woysku, gdziekolwiek schwytanym zostanie, bez względu na miejsce swego zamieszkania lub urodzenia, natychmiast do placu Miasta Warszawy odesłanym będzie dla umieszczenia go w Woysku.

Artykuł 2.

Spisowi tego rodzaju do placu Miasta Warszawy przesłani, policzeni będą na rachunek przyszłej dostawy zaciągowych tej Kommissyi Woiewódzkiej, w której Woiewództwie za ich staraniem schwytani i stosownie do Art. I. niniejszego Postanowienia w Woysku oddani zostali.

Artykuł 3.

Gdyby jednakże spisowcy przed czasem nadchodzącego poboru Zaciągowych w Woysku oddalił się z miejsca swego zamieszkania w inne Woiewództwo dla ułatwienia osobliwych interesów, natenczas Władza miejscowa udzielająca mu pozwolenie, do takowego oddalenia się, winna na nim wyrazić termin, w którym do zamieszkania swego wrocic się obowiązany, czego gdyby nie dopełnił, jako unikający zaciągu wedle Art. I. niniejszego Postanowienia, uważanym będzie: chyba jeżeli uchybienie czasu na który wrocic się miało wynika z słabości lub innych istotnych przeszkód. — O czem miejscowa Kommissya Woiewódzka dokładnie się przekonawszy zawiadomić powinna Kommissyą Woiewódzką w której obrębie zamieszkanie spisowego znajduje się.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone było, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny polecać

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyjney w Warszawie dnia 16. Stycznia 1823.

(podpisano) Z A I Ą C Z E K.

Radzca Stanu pełniący tymczasowie
obowiązki Ministra Woyny

(podpisano) Hauke.

Nro. 7719.

Radzca Sekretarz Stanu General Brygady (podpisano) Kossecki.

Zgodno z Oryginałem Radzca Sekretarz Stanu General Brygady (podpisano)
Kossecki.

Za zgodność Sekretarz Generalny Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji (podpisano) Aug. Karcki.

Za zgodność niniejszey kopii z Oryginałem w Aktach tutejszych znajdującym się świadczą.

Sekretarz Generalny Kommissyi Woiewództwa Sandomierskiego, Żurowski.

Wydział Woyskowy Sekcyja Woyskowa Nro. 4,799.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Reskryptem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji z dnia 29. Stycznia b. r. Nro. 615/1441. będąc zawiadomioną iż jego Cesarzowiczowska Mość Wielki Xiąże Naczelny Wódz Woyska Polskiego, oświadczył Xięciu Namiestnikowi Królewskiemu, iż widział potrzebę donieść Najjaśniejszemu Panu, o wyłamywaniu się synów znaczniejszych rodziny zpod przepisow Dekretu Królewskiego o zaciągu woyskowym, a ztąd o spadnięciu całego obowiązku na klasę niższą mieszkańców w skutku czego Najjaśniejszy Pan raczył decyzją swą w dniu 27. przeszłego miesiąca postanowić, aby na przyszłość nikt w wieku popisowym nie był ochroniony od zaciągu do Woyska, jeżeliby mu nie służyło prawo do wyłączenia przepisami postanowione. — Dopełniając przeto przez wyżej cytowany Reskrypt Kommissyi Rządowej odebrane wtey mierze polecenie Xięcia Namiestnika Królewskiego, zawiadzania Kammissya Woiewódzka mieszkańców tutejszego Woiewództwa o rzeczonem Postanowieniu Najjaśniejszego Pana, przestrzegając każdego iż gdy według zasady Dekretu z dnia 7. Października 1816. r. mieszkańcy kraju wszystkich klas bez wyjątku zarówno do obrony, a przeto do służby woyskowej podług przepisanych prawideł należą, w przypadku przeto uchylenia się od tego obowiązku tak strony interesowane do kar naysurowszych, jako i Urzędnicy za niedozor i pobłażanie do ścisłej odpowiedzialności pociągnięci zostaną.

Rudom dnia 6. Lutego 1823. roku.

Prezes P i w n i c k i

Sekretarz Jny Żurowski

Wydział Wojsny, Sekcyja Policyjna Nro. 6,215. KOMMISSYA WOIEWÓDZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Gdy pora, w której zwierzęta i ptastwa mnożyć się mają — następnie, Kommissya Woiewódzka przeto w zamiarze zastonienia od szkod, iakieby przez niewłaściwe tępienie w zwierzętach i ptastwach nastąpić mogły, z odwołaniem się do tylolicznie obwieszceń swoich co rzecznie ponawianych, mianowicie z dnia 13. Lutego r. z. Nro. 6308. przez Dziennik Woiewódzki Ner. 18. ogłoszonego, poleca wszystkim Woytom Gmin, Prezydentom i Burmistrzom Miast: aby natychmiast przez trzykrotne na to umyślnie zwolany Gminie odczytanie niniejszego obwieszczenia, podali do publiczney wiadomości.

1. Ze od dnia 1. Marca r. b. do ostatniego Sierpnia nie wolno nikomu pod żadnym względem ani po gruntach do Dobr Rządowych, ani do prywatnych, należących polować lub młode z gniazda wybierać.
2. Ze zpod zakazu tego wyłączają się tylko zwierzęta drapierzne iako to: Wilki, Lisy i t. p. równie i ptastwo drapierzne tudzież w dalekie strony odlatniące na zimę, mianowicie Gęsi i Kaczki dzikie, Słomki Bekasy, wodne kokoszki, kuliki różnego gatunku, Derkacze czyli Chruszczęła, Bataliony, Jastrzębie, Dropie etc.
3. Ze uchybiający przepisom punktu 1go. o ile ten punktem drugim nie jest umiarkowanym, to jest: każdy w wzbronionym czasie polować, albo zwierzyne kupować poważający się, oprócz kary defraudacyjney jeżeli na gruntach Rządowych popelni uchybienie, zapłaci i kary policyjney.

Od sztuki wielkiej, n. p. Sarny; Jelenia, Łosia lub Dzika Złp. 40.

Od Zająca Złp. 6.

Od sztuki iakiego bądź ptastwa Złp. 4.

Która to kara przez Urząd miejscowy czy tym jest Woyt Gminy, Prezydent lub Burmistrz Miasta wymierzona i na fundusz Szpitala przeznaczoną zostanie.

4. Ze oprócz tego, zwierzyzna na sprzedaż wystawiona lub kupiona przez publiczną licytacyą sprzedaną będzie, a pieniądze za nie zebrane na fundusz ubogich obrocąq zostaną.
5. Ze każdy Urząd Gminy lub miejski dostuzęgłszy, i ot zymawszy doniesienie o przestapieniu tego zakazu, obowiązany jest ściśle dochodzić winnych, do odpowiedzialności pociągając, i podług postępowania Dekretem z dnia 26. Lipca 1810. roku wskazanego działając, iako Sędzia Policyjny kary wymierzać!
6. Ze każdy donoszący o defraudacyi, skoro ta usprawiedliwioną zostanie, otrzyma w nagrodę połowę rozciągniętej kary — nakoniec:
7. Ze nawet Traktyery i Garkuchnie utrzymujący, do równey odpowiedzialności iak nabywający zwierzyne i ptastwo pociągani być mają, skoro ta u nich choćby w potrawach dostrzeżoną zostanie.

Oprócz tego każdy Woyt Gminy lub Burmistrz Miasta przekonany o niepilne wykonanie niniejszego obwieszczenia, do surowey odpowiedzialności pociągniiony, i trzy razy tyle ile prywatny przestępca ukaranym będzie. — Urządzenia niniejszego dopilnują ściśle Kommissarze w Obwodny delegowani, Urzędy i Urzędnicy leśni wszelkiego stopnia, tudzież Offcyjaliści Skarbowi po Miastach, iak niemniej wszyscy Woyci Gmin, Prezydenci i Burmistrz Miast. — Nakoniec nadmieniam Kommissya Woiewódzka: iż w Dobrach Rządowych przez Urzędy leśne wszelka strzelba myśliwska odebrana zostanie, aby tym pewniwy od niszczenia zwierząt i ptastwa zabezpieczyć się, życzyłoby przeto należało: aby i w Dobrach prywatnych podobnie postępowano.

Radom dnia 11. Lutego 1823. Roku.

Prezes P i w n i c k i.

Sekretarz Jlny Żurowski.